

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА

NO. 38 (3494)

ЧАЦВЕР, 13 КАСТРЫЧНІКА, 2016

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Па-свойску, па-суседску
Да сваіх культурных традыцый беларусы Клайпеды далучаюць мясцовых жыхароў. А яшчэ спрыяюць наладжванню эканамічных стасункаў паміж краінамі. **Стар. 2**

У Самары – юбілей
Святочныя ўрачыстасці ў горадзе на Волзе ўпрыгожылі і беларускія песні. **Стар. 3**

“Пралескі”, жураўлі ды журавіны
Даўгаўпілскі вакальна-інструментальны ансамбль гасцяваў у Мёрах і адкрываў там юбілейны экафэст. **Стар. 4**

ПАДЗЕЯ

Гасцінны дом для сяброў

Дзверы Беларускага культурнага цэнтра ў Кішыніве адкрытыя для ўсіх, хто з павагай ставіцца да Беларусі, паважае беларускі народ, яго самабытную культуру і традыцыі

Да адкрыцця Беларускага культурнага цэнтра ў Кішыніве ўсё гатова

Для ўсёй беларускай дыяспары ў Малдове 2 кастрычніка адбылася важная, гістарычная падзея. А да адкрыцця Цэнтра Беларуска грамада Малдовы ішла больш за 5 гадоў. Спачатку мы працавалі са Славянскім універсітэтам Малдовы, некаторымі іншымі арганізацыямі. За апошнія два гады пры супрацы з малдова-беларускім прадпрыемствам “Керамін Груп”, асабіста яго гендырэктарам Ганнай Бабінай мары сталі яваю. Дарэчы, 8 месяцаў шоў арганізаваны

намі міжнародны конкурс на дызайн-праект цэнтра, у якім перамог “Мінскграмадзянпраект”, архітэктар Маргарыта Міклашэвіч. І хоць БКЦ арганізаваны на грамадскіх пачатках, аднак з адабрэння Прэзідэнта Беларусі, пры падтрымцы Амбасады Беларусі ў Малдове, Міністэрства культуры Беларусі, Упаўнаважанага па справах рэлігій і нацыянальнасцяў.

СМІ ўжо расказалі: Беларускі культурны цэнтр быў адкрыты Прэм’ер-міністрам Андрэем Кабя-

ковым пад час яго афіцыйнага візіту ў Малдову. На адкрыцці прысутнічалі Міністр культуры Малдовы Моніка Бабука, намеснік Міністра культуры Беларусі Васіль Чэрнік, Амбасадар Беларусі ў Малдове Сяргей Чычук і дыпламаты Амбасады, іншыя афіцыйныя асобы. Былі запрошаны кіраўнікі, актыўныя члены беларускіх суполак у Малдове, кіраўнікі шэрагу этнакультурных арганізацый. Прышлі нашы сябры і ўсе, хто мае інтарэс да Беларусі, малдаўскія беларусы. Спачатку знаёміліся з

выставай пейзажаў мастака Вячаслава Ігнаценкі “Беларусь–Малдова”. Пры ўваходзе ў Цэнтр усіх вітаў вакальны гурт беларускай суполкі “Зорачкі” песняй “Хлеб ды соль”. Міністр культуры Малдовы Моніка Бабука, намеснік Міністра культуры Васіль Чэрнік ацанілі адкрыццё Беларускага культурнага цэнтра ў Кішыніве як важную, радасную культурную падзею не толькі для беларусаў, але і для ўсіх жыхароў Малдовы. Яны падарылі БКЦ кнігі ды сувеніры. → **Стар. 3**

ВЕСТКІ

У Ісламабадзе – па-беларуску

Цэнтр беларускай мовы і культуры адкрыўся ў Нацыянальным універсітэце сучасных моў Пакістана

У Ісламабадзе ў цырымоніі адкрыцця цэнтра прымаў удзел Міністр адукацыі Беларусі Міхаіл Жураўкоў. Па яго словах, адным з кірункаў дзейнасці ўстановы стануць падрыхтоўчыя курсы па вывучэнні беларускай і рускай моў. “Цікава, да беларускай сістэмы адукацыі ў Пакістане досыць вялікая. Многія студэнты ўжо выказалі жаданне вывучаць беларускую і рускую мовы, дапамагалі ў адкрыцці цэнтра, — адзначыў Міністр. — У Пакістан будучы прыедзжаць выкладчыкі з беларускіх універсітэтаў. Яны раскажуць пра спецыяльнасці, якія можна атрымаць у Беларусі, пра краіну ў цэлым”.

Міністр паведаміў таксама, што Пакістан гатовы супрацоўнічаць з Беларуссю ў адукацыйнай сферы. “Пад час візіта Прэзідэнта Беларусі ў Ісламабад быў падпісаны мемарандум аб адкрыцці там цэнтраў прафесійнага навучання. Спачатку туды паедуць нашы выкладчыкі. Пасля і беларускія вучы ў будучы прымаць студэнтаў з Пакістана, а таксама маладых спецыялістаў — на перападрыхтоўку”, — растлумачыў Міхаіл Жураўкоў.

У Пакістане мноства юнакоў і дзяўчат зацікаўлены ў атрыманні сярэдняй спецыяльнай адукацыі па прамысловых і медыцынскіх спецыяльнасцях, а таксама вышэйшай адукацыі ў галіне медыцыны ды ІТ-сферы.

РОДНЫ КУТ

Мастацтва навакольнай прыгажосці

Першы лэнд-арт у экспедыцыйных умовах прайшоў пад Плешчаніцамі: там, на беразе ляснага возера, ствараліся незвычайныя ўзоры мастацтва

Іна Ганчаровіч

Вынікам пяцідзённай працы некалькіх дзясяткаў фларыстаў стала... лясная галерэя. Усе творы там — з галінак, шышак, кары, драўніны. Так што мастацкі талент, як бачым, можна рэалізаваць, не маючы фарбаў, пэндзляў, палотнаў. Сродкам раскрыцця стану душы аматараў ад мастацтва становіцца сама

прырода. Дарэчы, лэнд-арт (ад англ. landart: “мастацтва зямлі”) — адносна малады кірунак у мастацтве. Узнік ён у ЗША ў канцы 1960-х як адказ на кансерватыўнасць музеяў. Сёння прыгожае і доволі незвычайнае ландшафт-мастацтва прыйшло ў Беларусь. І каля мястэчка Плешчаніцы (пад Мінскам, Лагойскі раён) на беразе ляснага возера прайшоў першы лэнд-арткэмп: падаец-

ца мне, што на будучыню такую дзею з улікам нацыянальных традыцый можна называць мастацкаю талакою. Прыехалі фларысты і мастакі з усяго СНД. У суаўтары бралі прыроду, яна ж дала матэрыялы для творчасці: у справу ішлі камяні, трава, сухія галінкі ды шышкі, мох і вада, нават грыз. Галоўны прынцып работ: павага да прыроды. Некаторыя тварылі на люстраной роўнядзі возера,

хтосьці паглыбіўся ў лес, тварыў і там незвычайныя формы.

Памеры работ былі ад аднаго да некалькіх дзясяткаў метраў і, нягледзячы на такую маштабнасць, кожны твор не толькі ўпісваўся ў ландшафт, але і падкрэсліваў унікальнасць беларускай прыроды. Вось і паўстала цэлая галерэя, авіяная пазыяй казак і былін. Паглядзіш — і маеш адметныя ўражанні пра наш лес.

Фларыстка Вольга Гайдукевіч

Як лічыць Вольга Гайдукевіч, арганізатар плешчаніцкай мастацкай талакі, адметнай галерэю робяць як аб’екты, так і каманда талакоўцаў, якія паказалі, як бязмежны палёт фантазіі ды рукі мастакоў могуць ператварыць звы-

чайную палянэ ў вельмі камфортнае і натхняльнае месца адпачынку. Запрошанымі настаўнікамі былі Петэр Хес і Мары Базон, стваральнікі лэнд-артфестывалю ў Швейцарыі, Італіі, Мексіцы і Канадзе.

→ **Стар. 4**

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Па-свойску, па-суседску

Да сваіх культурных традыцый беларусы Клайпеды далучаюць мясцовых жыхароў. А яшчэ спрыяюць наладжванню эканамічных стасункаў паміж краінамі.

Кацярына Мядзведская

З кіраўніцай клайпедскіх ансамбляў беларускай песні “Купалінка” і дзіцячага “Верасок” Валянцінай Снігур ды Ганаровым консулам Беларусі ў Клайпедзе Мікалаем Логвіным мы сустрэліся ў Паланзе, дзе сёлета праходзіў Фестываль нацыянальных культур “Зоры Балты”. Беларускія гурты адкрывалі свята і, па словах кіраўніцы, удзельнічалі ў трох папярэдніх фестывалях. І заўсёды ім адводзіліся “пачэсныя” нумары: першыя ці на завяршэнне. Дарэчы, сярод спявачак ёсць 4-5-гадовыя дзяўчынкі. А як спяваюць па-беларуску! “У “Вераску” ў нас дзеці да 13-15 гадоў, — гаворыць Валянціна Снігур. — У асноўным з беларускіх ці змешаных сем’яў, ёсць і з літоўскіх, рускіх, украінскіх... Малым падабаецца мова: прыгожая, меладычная. У песнях запамінаюць словы, пасля пачынаюць цікавіцца і культурай”.

У Клайпедзе жыве больш за 3000 беларусаў. З 2001 года існуе і Беларуска-літвінская грамада “Крыніца”, на чале суполкі Мікалай Логвін, Ганаровы консул Беларусі ў Клайпедзе. Пры суполцы працуе і нядзельная беларуская школа: урокі па мове, культуры, этнаграфіі ды фальклору вядзе заснавальніца і першы кіраўнік “Крыніцы” Алена Мірончык.

Як расказаў Мікалай Логвін, у Клайпедзе каля 65 працэнтаў карэнных жыхароў, астатнія — прадстаўнікі іншых народаў. У Доме нацыянальных меншасцяў працуюць 9 культурна-нацыянальных абшчын. Беларуска “Крыніца” — адна

Артысты ансамбля “Купалінка” на свяце ў Паланзе

з самых актыўных: ладзіць нацыянальныя свята, удзельнічае ў гарадскіх канцэртах і фестывалях. З найбольш адметных — Купалле. “Сёлета ладзілі яго на безракі Мініі ўжо 12 раз, — з гонарам гаворыць Мікалай Логвін. — Спачатку збіраліся адны беларусы, цяпер прыязджаюць літоўцы, яўрэі, татары... Да 500 чалавек бывае! Сёлета гасцяваў на свяце гурт “Крынічанька” з горада Барань, гэта Аршанскі раён Віцебшчыны. Адночы Купалле разам з намі святкавалі землякі з латышкага горада Ліепая, а з 2004-га ладзім яго разам. Сёлета ліепальскі гурт “Мара” быў запрошаны на 20-е, юбілейнае Свята беларускай песні: сустрэліся ў Вільнюсе”.

У 2009 годзе “Крыніца” падпісала дамову аб супрацоўніцтве з Лідскім раённа-выканкам — гэта Гродзеншчына. З таго часу творчыя калектывы з Лідчыны часта бываюць у гасцях у сяброў-суседзяў. Так, летась на традыцыйную “Вечарыну з “Купалінкай” прыязджаў

“Лідскі гармонік”, сёлета ў маі на святкаванні 15-годдзя “Крыніцы” выступаў Тэатр эстраднай песні “Ліда-Мюзікл” Лідскага Палаца культуры. І клайпедская “Купалінка”, гаворыць кіраўнік грамады, бывае ў Лідзе: “У 2010-м паўдзельнічалі ў “Дажынках”, летась — у адборачным туры Фестывалю нацыянальных культур, у канцэртнай праграме да Дня Незалежнасці Беларусі”.

Мікалай Логвін падзяліўся радаснай навіною: выпускнік клайпедскай сярэдняй школы, навучэнец нядзельнай беларускай школы Дзяніс Смірноў, бацькі якога пераехалі ў Клайпеду з беларускага Чэрвеня, стаў студэнтам Белдзяржмедуниверсітэта. “Юнак — зорка нашай суполкі, — адзначыў Мікалай Логвін. — Ён закончыў музычную школу, актыўна ўдзельнічае ва ўсіх імпрэзах грамады, пранікнёна выконвае песні “Спадчына”, “Зорка Венера”, “Мой родны кут”, грае “Паланез Агінскага”...

Дзіяна Стахновіч і Мікалай Логвін

ДАВЕДКА “ГР”

Ганаровы консул Беларусі Мікалай Логвін родам з Ліды. Закончыў Ленінградскае вышэйшае інжынерна-марское вучылішча. З 1982 года жыве і працуе ў Літве. У 1991-м стаў грамадзянінам Літвы, з 2012-га ўзначальвае Беларуска-літвінскую грамаду “Крыніца”. Працуе і незалежным экспертам на прадпрыемстве “Кораблі і людзі” ў Санкт-Пецярбурзе. Як Ганаровы консул прыступіў да выканання абавязкаў 6 сакавіка 2015 года.

Мы ганарымся хлопцам, жадаем яму поспехаў і чакаем дадому з дыпламам спецыяліста”.

Дарэчы, двое старэйшых дзяцей Мікалая Аляксеевіча таксама навучаліся ў Мінску: у Беларуска-літвінскай палітэхнічным універсітэце. “Сын стаў праграмістам, працуе ў Вільнюсе. Дачка — эканаміст, жыве ў Клайпедзе. Падарыла нам нядаўна з жонкаю ўжо другую ўнучку, — усміхаецца Мікалай Логвін. — Назвалі Алясей, прычым (смяецца): без усялякага націску з майго боку. Малодшы сын вучыўся ў Англіі, вярнуўся жыць і працаваць у Літву. Так што ўсе мы тут разам,

усе побач”. Летась Мікалай стаў яшчэ і Ганаровым консулам. “Абавязкі ў мяне прыкладна такія ж, як і ў кіраўніка беларускай грамады, толькі больш пашыранныя, — удакладняе субяседнік. — Прадстаўляць інтарэсы Беларусі, прычым не толькі ў галіне культуры, але і ў эканоміцы. Вырашаем пытанні візавыя, звязаныя з атрыманнем грамадзянства ды іншыя. Мы ж і своеасаблівы даведча-інфармацыйны цэнтр”.

Даўгатэрміновыя стасункі мае Беларусь з Клайпедскім портам. Праз яго, дарэчы, сёння перавальваецца больш за трэць усіх беларускіх грузаў. І “Беларускалітвін” мае ўласныя магчымасці па перавалцы калійных угнаенняў. Порт Клайпеды для Беларусі — яшчэ і пункт адгрузкі на экспарт нафтапрадуктаў, іншай прадукцыі. І ў абавязкі консула ўваходзіць замацаванне, пашырэнне гэтых сувязяў.

“У Лідзе сёлета праходзіў Беларуска-літвінскі эканамічны форум, — расказвае ён. — Паўдзельнічала болей за 100 прадпрыемстваў, бізнесменаў з Літвы. Многія пасля форуму ўсёр’ез зацікавіліся сумеснымі праектамі ў галіне харчавання, маюць намер закупляць літвінскую муку, піва, квас... Цяпер, дарэчы, Лідскі лакафарбавы завод пастаўляе сваю прадукцыю на будпрадпрыемствы Літвы. З Воранава і Маладзечна ідзе шмат жалезабетонных перакрыжцяў для ўладкавання тэрыторыі порта. Мы спрыяем і таму, каб у літвінскіх тэндарах удзельнічалі беларускія прадпрыемствы”.

ПАМЯЦЬ

Ад Вішнева да Ерусаліма

У цырымоніі развітання з былым прэзідэнтам Ізраіля Шымонам Перэсам паўдзельнічаў Пасол Беларусі ў Ізраілі Уладзімір Скарцаў

Шымона Перэсане стала 28 верасня. Як вядома, ураджэнцы тэрыторыі цяперашняй Беларусі актыўна ўдзельнічалі ў стварэнні Дзяржавы Ізраіль. Яе першы прэзідэнт Хайм Вейцман — родам з палескага мястэчка Моталь (цяпер Іванаўскі раён Брэстчыны). І Шымон Перэс — з кагорты вядомых ізраільскіх палітыкаў. Ён нарадзіўся ў 1923 годзе ў вёсцы Вішнева Валожынскага раёна Міншчыны. У 1931-м бацька эміграваў у Палестыну, праз тры гады выклікаў да сябе жонку і дзяцей. Там Сямён Перскі і стаў Шымонам Перэсам. Ён быў дзявятым прэзідэнтам Ізраіля: з 2007 па 2014 год. Да таго ўзначальваў міністэрства абароны, фінансаў, сувязі ды іншыя. У 1994-м атрымаў Нобелеўскую прэмію міру — разам з тагачаснымі прэм’ер-міністрам Іцхакам Рабінам і палестынскім лідэрам Ясірам Арафатам.

Пахаванне Шымона Перэса прайшло ў адпаведнасці з іўдзейскімі рэлігійнымі абрадамі. Пад час цырымоніі двойчы згадвалася месца нараджэння Шымона Перэса: вёска Вішнева. Словы развітання казалі прэзідэнт Ізраіля Рэўвен Рывлін, прэм’ер-міністр Біньямін Нетаньяху, спікер кнэсета Юлія Эдэльштэйн. Выступоўцы адзначалі вялікі ўклад дзявятага прэзідэнта Ізраіля ў станаўленне яўрэйскай дзяржавы, умацаванне яе бяспекі ды эканомікі, далі высокую ацэнку яго міратворчым намаганням. Шымон Перэс пахаваны на Алеі нацыянальных лідэраў Ізраіля на мемарыяльнай гары Герцяля побач з яго папленікам Іцхакам Рабінам, які быў забіты ў 1995 годзе.

ТРАДЫЦЫ

На Волзе справілі “Дажынкi”

У Тальяці, знакамітым расійскім Аўтаградзе, мясцовыя беларусы ў чарговы раз адзначылі традыцыйнае свята сваіх продкаў-хлебарабаў

У сучаснай гарадской культуры, як вядома, зусім не тая сімвалы, вобразы, рытмы, спевы, ды і танцы, што былі ў нашых продкаў. Між тым даследчыкі лічаць: менавіта лад жыцця, праца на зямлі моцна паўплывалі на станаўленне духоўнай культуры беларусаў. І для таго, каб быць у плыні народных традыцый, не адрывацца ад родавых каранёў, беларусам варта ведаць: як жылі людзі раней, у што верылі, чым упрыгожвалі жыццё пад час працы ў полі ці дома, пасля яе.

Безумоўна, не трэба ўсіх беларусаў, як кажуць, абуваць у лапці... Варта ж толькі пагартыць працы даследчыкаў пра жыццё ў Вялікім Княстве Літоўскім, каб зразумець: была ў нашага таленавітага народа і элітная, вытанчаная, шляхецкая культура. Прычым такога ўзроўню, як у лепшых вяльможных мястэчках ды гарадах Заходняй Еўропы. Мы ж, у Тальяці, па традыцыі ўжо кожную восень адзначаем свята хлебарабаў. Сёлета Мясцовая грамадская арганізацыя “Беларуская нацыянальна-культурная аўтаномія “Нёман” гарадской акругі Тальяці” прымеркавала беларускае свята да дня выбараў: яны, як вядома, праходзілі ў Расіі 18 верасня. Сваю імпрэзу мы ладзілі ў 91-й школе.

У той дзень, можна вобразна сказаць, былі сімвалічныя “дажынкi” ў тых, хто збіраў галасы выбаршчыкаў. На першым паверсе ў будынку школы працаваў буфет: прадаваліся розныя смачныя піражкі, пірагі, ватрушкі ды гарачыя чай, гарбата. Пасля галасавання жыхары раёна падымаліся ў святочна ўпрыгожаную актывую залу: мы разгарнулі там прыгожую выставу народнай творчасці беларусаў. Гучала беларуская музыка, потым была і цікавая канцэртная праграма.

На нашых “Дажынках” выступалі ансамблі беларускай песні “Купалінка”, дзіцячы ансамбль “Зорачкі”, народны ансамбль танца “Кредо” з Палаца культуры і тэхнікі, а таксама таленты з самой 91-й школы.

Вялі канцэрт Вера Скібінская і Крысціна Падасян, адначасова і знаёмлілі гасцей з традыцыямі беларускіх землярабаў. Вядома ж, па даўняй традыцыі ўшанавалі гаспадароў поля. А якое, спытаеце, у горадзе поле? Культурна-адукацыйнае! Хлеб-соль намесніку дырэктара школы па выхаваўчай працы ўручыла салістка ансамбля Алена Марозава.

У гурце “Зорачкі” — новыя ўдзельніцы, яны выконвалі вяцельныя песні пра драпікі. Марыя Шылкіна прачытала вершы пра хлеб, а Валерыя Пыціна — пра смачны каравай. На беларускай мове гучалі песні “Музыка, мама і я”, “Мы малюем”. Парадала гасцей салістка “Купалінкі” Алена Марозава: хораша праспявала песню “Лети, перыш-

Людміла Дзёміна — душа тальяцінскіх “Дажынак”

ко”. Голас, заўважу, у дзяўчыны цудоўны, і спявае Алена душой. Дарэчы, талент мае не толькі сцэнічны: яна ж яшчэ і кандыдат у майстры спорту па ушу.

Актавая зала 91-й школы, з якой мы ў творчым сабраўстве, — на 300 глядачоў. Многія з жыхароў раёна ведаюць нашы ансамблі, з задавальненнем прыходзяць на сустрэчы з артыстамі. Пасля канцэрта казалі, што заўважылі

абнаўленне ўдзельнікаў у складзе ансамбляў, хвалілі нас і за новы рэпертуар: “Галасы новыя, і твары, і песні таксама. Малайцы, беларусы, так трымаць!” Прыемна чуць такое. Нас запрашалі часцей даваць канцэрты. Што ж, будзем старцамі!

Людміла Дзёміна, старшыня праўлення Беларускай суполкі “Нёман”, г. Тальяці

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

У Самары – юбілей

На ўрачыстасцях у горадзе гучалі беларускія песні

Сёлета ў Самары, калі разабрацца, два юбілеі. Урачыстасці ў Дзень горада праходзілі ў гонар яго 430-годдзя і 75-годдзя прысваення Куйбышаву (так у савецкі час называлі Самару) статусу запасной сталіцы краіны. Ну і 2016-ы ўвойдзе ў гісторыю: Самары прысвоена ганаровае званне “Горад працоўнай і баявой славы”. Ганаровы знак, граматы і ўзнагародную стужку ўручылі гораду вядомыя людзі: Герой Працы, першая жанчына-касманаўтка, наша супляменніца-беларуска Валянціна Церашкова і Герой Расіі, камандуючы ПДВ генерал-палкоўнік Уладзімір Шамануў. Ва ўсіх раёнах горада 11 верасня прайшлі святочныя імпрэзы з удзелам нацыянальных творчых калектываў, майстар-класы і кірмашы.

І актывісты моладзевага аддзялення Самарскай абласной арганізацыі

Актывісты суполкі “Руска-Беларускае Братэрства 2000” на свяце

беларусаў “Руска-Беларускае Братэрства 2000” былі ў святочным віры: на пляцоўцы Савецкага раёна. А ў другой палове дня ў парку “Победа” сотні глядачоў сабраў святочны канцэрт. Для самарцаў і гасцей горада выступілі і нашы творчыя калектывы. Глядачы цёпла прымалі гурт “Каданс”, падтрымлівалі апладысмантамі выступленні

харэаграфічных калектываў “Вікторыя” і “Мазаіка”. А беларускія гульні ды і забавы для ахвотных праводзілі Арына Камісарова і Анастасія Гуркіна. Можна было прымераць беларускі строй, галаўныя ўборы, зрабіць у іх здымак на памяць, прадэгуставаць стравы беларускай нацыянальнай кухні.

Прэзідэнт суполкі Ірына

Глуская і кіраўнік прэс-службы, галоўрэд часопіса “Адзінства/Едінства” Мікалай Бойка падрыхтавалі да свята цікавую выставу, прысвечаную ўнёску беларусаў у гісторыю самарскага рэгіёну. Ірына Міхайлаўна расказала, што Самара заўсёды іграла важную ролю ў жыцці краіны, развіцці эканомікі, навукі,

культуры. Гераічная старонка ў яе летапісе — Вялікая Айчынная вайна. У тыя суровыя гады, калі вораг стаяў пад Масквой, Куйбышаву-Самары і была адведзена адказная роля “запасной сталіцы” Савецкага Саюза. У горад былі эвакуяваны ўрадавыя ўстановы, дыпмісіі, у самыя кароткія тэрміны створаны буйны транспартны вузел, разгорнута вытворчасць ваеннай тэхнікі, зброі, боепрыпасаў і харчавання для патрэб фронту. І менавіта ў Самары 7 лістапада 1941 года прайшоў адзін з легендарных парадаў, які прадэманстраваў рашучасць савецкага народа разграміць агрэсара, адстаяць родную зямлю ад захопнікаў. “Сталічныя” функцыі горад фактычна і выконваў да 1943 года.

Мікалай Бойка перакананы: дзень 11 верасня ўвойдзе ў гісторыю вобласці як святочны. Ганаровае

званне “Горад працоўнай і баявой славы” — гэта прызнанне краінай вялікага ўнёску шматнацыянальнага насельніцтва горада ў Вялікую Перамогу, гераізму самарцаў у тыле ворага і на франтах вайны.

У святочных мерапрыемствах прынялі ўдзел губернатар вобласці Мікалай Мяркушкін, кіраўнік Самары Алег Фурсаў, іншыя вядомыя людзі. Самара — першы горад Расіі, які атрымаў ганаровы знак. З ініцыятывай прысваення гораду такога статусу выступілі ветэраны Вялікай Айчыннай, грамадскасць, у тым ліку і кіраўнікі этнасуполак, урад вобласці, адміністрацыя горада. Ініцыятыву падтрымаў Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін.

Святкаванне Дня горада завяршылася грандыёзным салютам.

Юлія Цяплянская, г. Самара

ПАДЗЕЯ

Гасцінны дом для сяброў

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Варта сказаць, што сёння Беларускі культурны цэнтр — гэта памяшканне ў 100 квадратных метраў, падзеленае на дзве зоны. Як уваходзіш, то трапляеш у зону экспазіцыйную. Там створана атмосфера Беларусі: на сцяне ёсць дзяржаўны Герб і тэкст Гімну, побач — дзяржаўны сцяг Беларусі ды Малдовы. Дарэчы, малюнак сцяны з дзяржаўнай сімволікай стылізаваны пад традыцыйнае беларускае ткацтва, мае характэрныя фоны арнамент. Сама ж экспазіцыя, якая распавядае пра Беларусь, — гэта тэматычныя калажы, што ўспрымаюцца адным блокам. Справа ад уваходу ёсць вялікая карта Беларусі: з дзяленнем на вобласці, гербамі сталіцы і абласных цэнтраў. А вакол карты — фотакалажы, на якіх бачым прыроду, вядомыя помнікі архітэктуры розных рэгіёнаў. Унізе ўздоўж сцяны з картай — подыум, на ім чучалы птушак і звяроў, якія жывуць на тэрыторыі Беларусі. Гэта, дарэчы, зрабіў сябар нашай грамады таксідэर्मіст Анатоль Брэднёў. А побач на манекенах экспануюцца нацыянальныя беларускія строі. На сцяне злева ад уваходу — аб’ёмная абліцоўка складанай формы, нагадвае

Цёплыя сустрэчы на малдаўскай зямлі

тамы кніг. І быццам на вокладках тых кніг змешчаны калажы. Гэта аповед пра гісторыю нашай дзяржавы, пра літаратуру, выяўленчае

мастацтва, пра ўдзел Беларусі і беларусаў ў Вялікай Айчыннай вайне, сусветна вядомых людзей — выхадцаў з Беларусі.

Ад рэдакцыі

Беларускі культурны цэнтр размясціўся ў Кішыніёве ў Цэнтры па продажах керамічнай пліткі, санітарнай керамікі і спадарожных матэрыялаў “Keramip: Grand Ceramica”, адкрыццё якога адбылося пры ўдзеле Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі ў верасні 2014 года. Для напаўнення БКЦ выкарыстаны матэрыялы, што былі перададзены Мінікультуры, Мініфармацыі Беларусі. З улікам того, што ў 2017 годзе будзе адзначацца 500-годдзе пачатку беларускага кнігадрукавання, ёсць ідэя: устанавіць бюст Францыска Скарыны каля аднаго з уваходаў у будынак Цэнтра.

Як стала вядома, прыгожыя словы пад час адкрыцця БКЦ казала кіраўніца Беларускага культурнага руху Малдовы Ганна Мазур. Па нашай просьбе яна даслала прамову ў рэдакцыю. “Мой родны кут, як ты мне мілы!.. / Забыць цябе не маю сілы! / Не раз, утомлены дарогай, / Жыццём вясны мае убогай, / К табе я ў думках залятаю / І там душою спачываю”. Такімі радкамі пачынаецца геніяльная паэма “Новая зямля” беларускага песняра Якуба Коласа. Беларускі культурны цэнтр...

Дырэктар Цэнтра Ганна Бабіна знаёміць гасцей з экспазіцыяй

У цэнтры экспазіцыйнай зоны ёсць магчымасць размяшчаць аб’ёмныя мабільныя канструкцыі: калі рабіць зменныя экспазіцыі. Прычым канструкцыі зборна-разборныя, захоўваюцца ў спецыяльнай шафе. Канферэнц-зона — у другой частцы памяшкання, ля вялікага акна. Там ёсць стол-трансформер для пасяджэнняў на 22 месцы: яго можна і падзяліць на асобныя модулі, вызваліўшы цэнтральную прастору. Збоку ад вакна ў адным блоку з шафай-купэ — адкрыты стэлаж

для беларускай атрыбутыкі, сувеніраў, кніг і альбомаў. Вось які прыгожы атрымаўся ў нас Беларускі культурны цэнтр!

Старшынёй Цэнтра, нагадаю, абрана Ганна Бабіна. Плануем праводзіць там заняткі нядзельнай школы па вывучэнні беларускай мовы і гісторыі Беларусі, заняткі гуртка выяўленчага мастацтва для дзяцей. Там будучы праходзіць імпрэзы з нагоды народных і афіцыйных святаў, вечарыны, прысвечаныя класікам беларускай гісторыі ды куль-

туры, пасяджэнні савета Беларускай грамады ў Малдове, мастацкія выставы і многае іншае. Увогуле ж дзверы БКЦ адкрытыя для ўсіх, хто з павагай ставіцца да Беларусі, паважае беларускі народ, яго самабытную культуру і традыцыі. У нашых планах — праводзіць сумесныя мерапрыемствы для ўмацавання дружбы і супрацоўніцтва з усімі, хто да нас — з адкрытым сэрцам і дабрэм.

Юры Статкевіч, кіраўнік Беларускай грамады Малдовы

Як прыгожа, як годна і прыцягальна гучыць гэта для кожнага беларуса Малдовы! Беларускі культурны цэнтр — гэта як “новая зямля” для беларускай дыяспары: і мара, і вера, і надзея на тое, што кожны просты беларус Малдовы знойдзе тут свой родны куток. І сваю раллю, на якой будзе рупліва тварыць на карысць дзвюх радзім: Беларусі ды Малдовы. А пры тым, што немалаважна, будзе яшчэ і адчуваць сябе гаспадаром сваёй працы... То хай жа так і будзе! Шчыра дзякуем мецэнатцы беларускай дыяспары ў Малдове спадарыні Бабінай Ганне Яўгенаўне за нашу новую зямлю. У добры шлях! Усіх са святам!” Спадзяемся, дапамогуць напаўняць жыццём, цікавымі справамі БКЦ і актывісты з розных беларускіх суполак свету. І чаму б, напрыклад, не расказаць у Малдове й пра тое, што беларусы жывуць у розных краінах, у тым ліку і на лацінаамерыканскім кантыненте. А можа і гасцей-супляменнікаў з часам змогуць беларусы Малдовы ў сябе прымаць? Так што — хай родзіць на славу гэтая “новая зямля”! Ды плёнам сваёй працы дзеліцца з “Голасам Радзімы”.

РАЗАМ

“Пралескі”, жураўлі ды журавіны

Даўгаўпільскі вакальна-інструментальны ансамбль гасцяваў у Мёрах і адкрываў там юбілейны экафэст

Колькі ўсяго цікавага ў нашай бацькаўшчыне! Заслугуе павягі, што ў рэгіёнах цяпер ладзіцца шмат фэстаў з улікам мясцовых адметнасцяў. Адзін з іх – у Мёрах, на Віцебшчыне. Там 18 верасня праходзіў V экалагічны фэст “Жураўлі ды журавіны Мёрскага краю”. На свята былі запрошаны і супляменнікі з Даўгаўпільска. І гонар нам, што адкрыў святочны канцэрт экафэсту якраз гурт “Пралескі” даўгаўпільскага Цэнтра беларускай культуры. Дзяўчаты з аматарскага калектыву пад кіраўніцтвам Настасі Малышавай, хоць і маюць “вяснову” назву ды блакітны каларыт строяў, выдатна ўпісаліся ў мёрскую восеньскую імпрэзу.

Экафэст “Жураўлі ды журавіны Мёрскага краю”, назва якога найбольш паэтычна гучыць па-беларуску, мае пяцігадовую гісторыю. Нам расказалі: так упершыню ў Мёрах была прыгожа ўвасоблена ў святочную дзею ідэя выкарыстання мясцовых прыродных рэсурсаў у культуры, турызме і бізнэсе. Як вядома, у Мёрскім раёне знаходзіцца ўнікальнае балота Ельня, якое цяпер ахоўваецца дзяр-

“Пралескі” з льялкамі-сімваламі свята ў Мёрах

жавай. Да экасістэмы вялікі інтарэс і ў міжнародных прыродаахоўных арганізацый. На балотных абшарах гняздзяцца жураўлі ды іншыя рэдкія віды птушак, а яшчэ – растуць журавіны. Такі прыродны дар мясцовыя ўлады й выкарыстоўваюць у сваёй дзейнасці. За кароткі час экафэстывалі “Жураўлі ды журавіны Мёрскага краю” стаў

візітнай карткай раёна. Потым, творча пераняўшы досвед, і суседзі ў Глыбокім заснавалі “Вішнёвы фэст”, а ў Шаркаўшчыне ладзяць “Яблычны фэст”.

На экафэсце ў Мёрах мы пабачылі цікавыя падвор’і розных аграгарадкаў, былі там творчыя гурты, сяляне з якаснай прадукцыяй з палёў, садоў і агародаў, ішоў гандаль

Край жураўліны, край журавінавы

журавінамі, разгарнулі свае рады рамеснікі ды гандлёвыя прадпрыемствы з усяго раёна. Сустрэлі мы на фэсце й прадстаўнікоў замежных дыпмісій, артыстаў з Мінска, гасцей свята з суседніх раёнаў ды з замежжа.

На святочнай сцэне гурт “Пралескі” спяваў вясельныя песні на беларускай, латышскай і латгалскай мовах. Гледачоў сабралася шмат, і падзякай артыстам былі шчодрыя апладысменты.

Супрацоўніцтва Даўгаўпільскага Цэнтра беларускай культуры і аддзела культуры Мёрскага райвыканкама прадоўжыцца: маем такое пагадненне. У Год культуры ў Беларусі творчыя гурты Даўгаўпільска і Мёраў абменьваюцца візітамі, досведам. Беларусы Даўгаўпільска, дарэчы, гасцявалі сёлета і на фэсце “Перабродская зорка”. Мы ж таксама прымалі гасцей: артысты з Мёраў выступалі на “Беларускім Купаллі” ў Даўгаўпільска, прыедуць на VI Міжнародны фэст народных культур “Беларускі кірмаш у Даўгаўпільска”.

Жанна Раманоўская,
кіраўніца Цэнтра беларускай культуры, г. Даўгаўпільска

ВЕСТКІ

Электробусам – дарогу!

Іван Іванаў

Вядомае беларускае прадпрыемства “Белкамунмаш” прапанавала Санкт-Пецярбургу паставіць электробусы да чэмпіяната свету па футболе 2018 года

У Беларусі на прадпрыемстве “Белкамунмаш” наладжана вытворчасць электробусаў – гарадскога транспарту, які не забруджае наваколле. СМІ паведамлялі: першыя два электробусы паедуць па вуліцах Мінска ўжо да канца гэтага года, яшчэ 18 выйдуць па маршруты да наступнай вясны. А днямі генеральны дырэктар прадпрыемства Уладзімір Кароль расказаў журналістам, што дасягнута пагадненне з Санкт-Пецярбургам аб доследнай эксплуатацыі ў горадзе на Няве шэрагу беларускіх распрацовак. “Вядома, гэта цікава пецярбургцам, – лічыць Уладзімір Кароль. – У іх наперадзе – чэмпіят свету па футболе”.

Паводле яго слоў, спецыялісты прадпрыемства плануюць у бліжэйшы час стварыць і гібрыд з назапашвальнікамі энергіі на борце, сучасны электрычны аўтобус. Выкарыстанне такой тэхнікі, мяркуюць распрацоўшчыкі, дасць магчымасць не толькі забяспечваць камфортныя перавозкі пасажыраў, але і вырашаць экапраблемы ў гарадах. Гендырэктар прадпрыемства ўпэўнены: тое, што сёння прапануе спажывецам “Белкамунмаш”, гэта – новае рашэнне, створанае з улікам канцэпцый на сусветным рынку электратранспарту.

РОДНЫ КУТ

Мастацтва навакольнай прыгажосці

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Вольга Гайдукевіч — гаспадыня мінскіх кветкавых салонаў, заснавальніца і дырэктар кампаніі “РозаАзора”, адна з заснавальніц Асацыяцыі прафесіяналаў фларыстыкі. Як знаўца патаемнай мовы кветак, яна па просьбе арганізатараў канцэртаў і фанатаў майструе букеты для артыстаў. Сярод іх былі Ала Пугачова, Крысціна Арбакайтэ, Алена Ваенга, Сяргей Бязрукі ды іншыя. З ёй мы гутарылі як пра кветкі, так і пра лэнд-арт. І ўжо на пачатку яна запэўніла: “Калі казаць пра колеры, то гэта — самы ўніверсальны сродак выбудоўвання стасункаў. Можна нічога не казаць, а падарыць кветкі. Яны ўсё скажуць. Часцей так “гавораць” мужчыны. А сіла лэнд-арту — у яго свабодзе і шматграннасці. Пры тым прырода спрыяе самавыяўленню думак, пачуццяў, ідэй”.

— Як вядома, кветкі — не асноўная патрэбнасць для чалавека. Тым не менш, фларыстыка становіцца ў Беларусі модным захваленнем, хоць і дарагім... Хто і як у яе прыходзіць?

— Сапраўды, кветкі патрэбныя, калі задаволены, хай сабе й часова, патрэбы ў ежы, адзенні, ёсць жыллё, вольны час... Тады з’яўляецца жаданне прысвяціць сябе тварэнню прыгажосці. Зварот да фларыстыкі

— гэта й сігнал: у нас культурны ўзровень вырас, пераходзім на іншы ўзровень развіцця... Назіралася гадоў дзесяць, як развівалася фларыстыка ў Мінску. Магу сказаць: цяпер горад — як жывое поле, на якім прарастаюць юныя таленты. І выкладчыкі з Еўропы глядзяць сюды таму, што ў нас тут вялікі патэнцыял. Між тым навучанне фларыстыцы — задавальненне, можна сказаць, не таннае, але й моднае па свеце. Многія асвойваюць прафесію, каб валодаць рамяством: ім можна зарабіць на хлеб. Увогуле прыходзяць у фларысты рознымі шляхамі. Што да мяне, то нарадзілася ў Краснаярску, закончыла Інстытут замежных моў, працавала перакладчыкам-сінхраністам. У 2002-м пераехала ў Мінск. Знайсці працу перакладчыка, хоць валодаю пяццю раманскімі мовамі, тады не ўдалося. Вось і згадала пра сваё даўняе захваленне колерамі. Тады і падумала: чаму б не рызыкнуць, не зрабіць захваленне прафесіяй? Былі курсы па ландшафтным дызайне ў Мінску, адвучылася тры гады ў Маскве ў школе фларыстыкі й дызайну. Калі вярнулася ў Мінск, грошай хапіла толькі на тое, каб раздрукаваць візітоўкі, у якіх паказала: паслугі акажа фларыст з веданнем моў. Першым патэлефанаваў італьянец, які валодаў рэстаранам: хацеў упрыгожыць залы ў восень-

Удзельнікі мастацкай талакі пад Плешчаніцамі

скай геме. Выкарыстала галінкі ды ягады, якія сабрала ў лесе. Вось так, амаль з паветра, зарабіла свае першыя 20 даляраў...

— Як часта на семінары ў Беларусі вы запрашаеце сусветна вядомых майстроў-настаўнікаў?

— Прыязджаюць досыць часта, хоць арганізаваць тое няпроста. “Гастролі” вядомых фларыстаў распісаны, бранюцца гады за два. У нас на семінарах, дарэчы, навучаюцца фларысты як з Беларусі, так і розных краін СНД. Бо мы праводзім курсы, роўных якім няма. Напрыклад, праграма курса “Псіхалогія творчасці”, якую праводзіць

швейцарскі майстар Петэр Хес, нідзе больш не паўтараецца ў такім выглядзе. Таму заняткі — сапраўдная каштоўнасць для людзей нашай прафесіі.

— Як успрымаюць Беларусь і беларусаў аўтарытэтыныя госці з замежжа?

— Выкладчыкі, якіх мы рэгулярна запрашаем з Германіі, Швейцарыі, Францыі, шчыра дзівяцца той прыгажосці, у якой мы жывём. Адзін з самых вядомых фларыстаў свету Грэгэр Лерш з Германіі, які нядаўна пабыўаў у Мінску, сказаў, што Беларусь — гэта запаведнік “белых” людзей, што ў беларусаў незвычай-

ны генатып: яны вельмі блізкія да скандынаваў і балтаў. У іх, па словах майстра, менш цюркскага, чым, напрыклад, у рускіх... Таму, казаў, яны больш спакойныя і ўраўнаважаныя. Цяпер, як вядома, у Заходняй Еўропе наплыв імігрантаў. І вы не ўяўляеце, казаў госць, якія вы шчаслівыя, што жывяце ў такой спакойнай краіне. А “запавет” ад Грэгара такі: “Беражыце сваю радзіму, беражыце сваю культуру, займайцеся творчасцю — і не імкніцеся нікуды з’язджаць, таму што ў вас тут добра. У вас тут ёсць усё, каб жыць паўнаватарасным жыццём”.

— Вольга, скажыце як прафесіянал яе вам кветкавае ўпрыгожанне Мінска?

— Дзякуючы намаганням работнікаў “Зелянбуда” сталіца харашэе з году ў год. Дарэчы, красамойна сказаў пра тое Грэгэр Лерш: “Мінск — малады і вельмі прыгожы горад. Ён мае пах свежаскошанай травы і падобны на свежы яблычны фрэш: вакол чыстыя колеры і светлыя фасады. Я не бачыў у Еўропе ніводнага настолькі чыстага і яркага горада”.

Вось такая цікавая ў нас з Вольгай атрымалася размова. А на заканчэнне — цікавая інфармацыя для тых, хто яшчэ выбірае сабе хобі ці прафесію. Брытанскія навукоўцы правялі даследаванні, пад час якіх выявілі: самыя шчаслівыя работнікі — гэта фларысты і садоўнікі...